

EL LLENGUATGE

Què vols, tu?

És fàcil d'adonar-se que no pronunciem igualment la frase *Deu mil pessetes* significat «Té un deute de mil pessetes» (en què *deu*, per tant, és una forma del verb *deure*), que la frase d'identica escriptura *Deu mil pessetes* significat, però, «Dues vegades cinc mil pessetes» (en què *deu* és un numeral). Representar gràficament aquesta diferència de pronunciació és certament difícil, però ho podem assajar. D'una manera segurament poc ortodoxa ho podríem fer indicant que la primera frase es pronuncia «Dèu / mil pessetes» i la segona «Deu mil / pessetes». Amb els accents no ortogràfics volem indicar que, tot i ésser tant *deu* com *mil*, en tots els casos, dos monosíl·labs tòpics, en la primera frase, tanmateix, *deu* es pronuncia amb una força o intensitat superior a *mil*, i que en la segona és justament a la inversa. I amb l'ús de les barres pretenem indicar una pausa inferior a la que solem indicar per mitjà d'una coma.

Aquesta introducció ens ha de servir per a explicar d'una manera potser entenedora sense el suport de la paraula parlada, un greu defecte de pronunciació o, si es vol, d'entonació, cada dia més freqüent en alguns dels nostres actors, especialment per part dels qui solen actuar també en castellà, que és d'on l'han adquirit. Ens referim a la pronunciació de frases interrogatives i exclamatives que duen una partícula en aposició, com és ara els pronoms forts monosíl·labs, el mot adverbial *ja*, etc.: *Què vols, tu?*, *Què li he de dir, jo?*, *Què t'has cregut, tu?*, *Han arribat, ja!*, *Què vol dir, això?* I nosaltres dos, què? Frases com aquestes, amb un dels seus elements en aposició, són molt pròpies del llenguatge col·loquial, i molt adequades, per tant, per a usar en els diàlegs de les obres narratives.

Però han d'ésser pronunciades —en una obra de teatre, en un film— amb l'entonació adequada, que consisteix a intensificar la força tònica de la síl·laba forta del mot que precedeix la coma i, després d'una pausa ben marcada, dir el mot en aposició amb una intensitat d'accent clarament inferior: «*Què vols, tu?*», «*Què li he de dir, jo?*», «*Han arribat, ja!*». I suposem que ens farem entendre indicant que alguns pronuncien aquestes frases de la manera següent: «*Què volstú?*», «*Què li he de dijó*», «*Han arribatjà*», etc. No cal dir com importaria que els directors d'escena i de doblatge s'esforcessin per evitar aquesta lamentable pronunciació viciosa.

Albert Jané